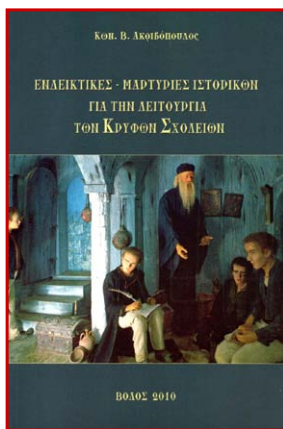

Βιβλιοπαρουσίασις

Κωνσταντῖνος Β. Ακριβόπουλος

*Ἐνδεικτικῆς - Μαρτυρίες Ἱστορικῶν
γιὰ τὴν Λειτουργία
τῶν Κρυφῶν Σχολείων*

Ἐκδόσεις: «Ὁρθόδοξος Λειμῶν».
Βόλος, 2010.
Σελίδες 64 (14 x 20,8).

Προλογικά

...Ἡ ὅλη ἐπιχειρηματολογία τῶν ἀρνητῶν τοῦ Κρυφοῦ Σχολείου εἶναι ἀπὸ ἀστεία ἕως κατευθυνόμενη.

Μποροῦμε ἀρχικὰ νὰ τοὺς ἀπαντήσουμε μὲ λογικὰ ἐπιχειρήματα. **Γιὰ** ὅλα τὰ συμβαίνοντα στὴν ἱστορία ἔχουμε ἱστορικὰ τεκμήρια;

Γιὰ παράδειγμα, διδάσκουμε ὅτι ὑπῆρξαν πολλοὶ Ἑλληνες μέλη τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας. **Υπάρχουν** τεκμήρια πὺ νὰ ἀποδεικνύουν κάτι τέτοιο; **Υπάρχουν** κατάλογοι μὲ ἀναφορὰ στὰ ὀνόματα τῶν Φιλικῶν ἢ μαρτυρίες συγχρόνων; **Κι** ὅμως ἡ ἔλλειψη πηγῶν δὲ μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἀμφισβητήσουμε τὴ Φιλικὴ Ἐταιρεία καὶ τὸ ἔργο της.

Ἐπιλεκτικὰ, πῶς ἀναιροῦμε τὸ Κρυφὸ Σχολεῖο γιὰ τὸ ὁποῖο οἱ γνώσεις μας βασιζοῦνται σὲ προσωπικὲς μαρτυρίες;

Κατὰ δεύτερο λόγο. **Μποροῦμε** λογικὰ νὰ ὑποστηρίξουμε, ὅτι στὴν ἀχανῆ Ὁθωμανικὴ Αὐτοκρατορία γιὰ τέσσερις αἰῶνες ὅλοι οἱ Ὁθωμανοὶ ἀξιωματοῦχοι ἀκολουθοῦσαν τὴν ἴδια πολιτικὴ; **Δὲν** ὑπῆρξαν βίαιοι πασάδες ἢ ἀγάδες; **Οἱ** Ὁθω-

μανοὶ σέβονταν τὶς θελήσεις τῶν ὑπηκόων τους; **Ξέρετε κά- ποιο κώδικα ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τῆς ἐποχῆς (sic); Γιατί, οἱ μαρτυρίες τῶν συγχρόνων ἄλλα πράγματα ὑποστηρίζουν.**

Γιὰ παράδειγμα, τὸ πρῶτο τυπογραφεῖο, πού ἐγκατέστησε ὁ Κύριλλος Λούκαρις στὴν Κωνσταντινούπολη τὸ 1628, κατε- στράφη ὀλοσχερῶς ἀπὸ τοὺς γενιτσάρους. Οἱ μαρτυρίες τοῦ κοραϊστῆ Κωνσταντίνου Κούμα γιὰ τὸν ὕστερο 18ο αἰῶνα, ὅτι τὸ σχολεῖο τῆς Λάρισας εἶχε διακόψει τὴ λειτουργία του γιὰ 30 χρόνια (1770-1798) ἐξ αἰτίας τῶν Ὀρλωφικῶν καὶ ὅτι ὁ μητρο- πολίτης Διονύσιος Καλλιάρχης μὲ δυσκολία κατόρθωσε νὰ πάρει ἄδεια ἀπὸ τοὺς Τούρκους γιὰ τὴν ἐπαναλειτουργία του, δίνει νομίζουμε τὴ *χαριστική βολή* σὲ ὅλους ἐκείνους πού ἰσχυ- ρίζονται πὼς ἡ ἐκπαίδευση στὴν τουρκοκρατούμενη Ἑλλάδα δὲν περιοριζόταν ἀπὸ τοὺς κατακτητὲς (περιόδ. ΑΡΔΗΝ, τ. 64).

Τὰ ἐπιχειρήματα γιὰ τὴν ἀνυπαρξία τοῦ «κρυφοῦ σχολει- οῦ» συγκεντρώνονται στὴν ὕστερη Τουρκοκρατία, μετὰ τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνα, ἐνῶ βέβαια οἱ δυσκολότεροι αἰῶνες γιὰ τὴν ἴδια τὴν ἐπιβίωση τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς παιδείας του ὑπῆρξαν ὁ 15ος, ὁ 16ος καὶ ὁ 17ος αἰῶνας.

Κι ἐπειδὴ ἡ διάθεση γιὰ ἀστεϊσμούς δὲν ὑπάρχει, ἄς προ- χωρήσουμε τὴ σκέψη μας. Στὴ συνέχεια σὲ **τριανταπέντε σημαντικὲς πηγὲς θὰ ἀποδείξουμε τὴν ὕπαρξη τοῦ Κρυφοῦ Σχολείου.**

* * *

«Ἡ φυλὴ μας, σὲ σὰς Κρυφὰ Σχολεῖα, ὀφείλει τὴν ἀνάστα- σή της».

Ἰωάννης Μουρέλλος, Ἱστορικός

«Τὸ Κρυφὸ Σχολεῖο καλλιεργοῦσε καὶ δυνάμωσε τὴν ἐθνικὴ συνείδηση... Πνευματικὸ σκοτάδι, τὰ πρῶτα χρόνια».

Ἡλίας Βουτιερίδης, Ἱστορικός

«Οἱ δύο πρῶτοι αἰῶνες ἦταν ὁ καθαυτὸς καιρὸς τοῦ Κρυφοῦ Σχολείου».

Θανάσης Πετσάλης - Διομήδης, Πεζογράφος

«Κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνες τῆς Τουρκοκρατίας, εἰς τὰ ἀπο- μακρυσμένα Μοναστήρια, Καλόγεροι ἐδίδασκαν τὰ Ἑλληνό- πουλα καὶ βραδύτερον ἢ Ἑλλάς γέμισε σχολεῖα».

Διονύσιος Κόκκινος, Ἱστορικός καὶ Ἀκαδημαϊκός

«Ω!!!** Πόσον ὠραία ἦσαν αἱ σεληνοφεγγεῖς νύκτες, καθ' ἃς ὁ παῖς μετέβαινεν εἰς τὸ σχολεῖον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ!!!».**

Σπύρος Λάμπρος, Ἱστορικός

«**Ε**ἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας ὀφείλομεν τὸ ἀληθῶς σωστικὸν Κρυφὸ Σχολεῖο».

Κ. Κολοβίνης

«**Ο**ἱ Διωγμοὶ τῶν Τούρκων τυράννων ἀνάγκαζαν τὰ Ἑλληνόπουλα νὰ πηγαίνουν κρυφὰ σὲ Μοναστήρια καὶ ξωκκλήσια καὶ σὲ σπηλιές καὶ σὲ ἀπόκρυφα μέρη νὰ μαθαίνουν γράμματα, νὰ παίρνουν τὸ πρῶτο φῶς τῆς γνώσης. **Ο**ἱ χῶροι αὐτοὶ ἀποτελοῦσαν τὰ “Κρυφὰ Σχολεῖα” τῆς Τουρκοκρατίας».

*Χρῆστος Στασινόπουλος,
Λεξικὸ Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821*

«**Ο**ἱ Τούρκοι οὔτε ἵχνος παιδείας ἄφηκαν... μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ λησμονήσουν οἱ Ἕλληνες τὰ πάντα καὶ νὰ ἐκτουρκισθοῦν. **Ἡ** Ἐκκλησία κρυφῶς καὶ συνωμοτικῶς ἀνέλαβε νὰ διατηρήσει “σὰν σπίθα κρυμμένη στὴ στάχτη” τὴν παιδεία τοῦ Ἔθνους».

«**Ο** Δούρειος Ἴππος διὰ τὴν κάθαρσιν ἦτο ἡ Ὁρθοδοξία, οἱ Κοινότητες, τὸ Κρυφὸ Σχολεῖο καὶ ὁ ἐμπορικὸς στόλος τῶν ὑπόδουλων Ἑλλήνων».

*Ἰωάννης Θεοδωρακόπουλος, Ἀκαδημαϊκός,
Καθ. Φιλοσοφίας, Ἱστορικός, Πολιτικός*

